ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 22ας Οκτωβρίου 2009 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-261/08 και C-348/08,

με αντικείμενο αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει των άρθρων 68 ΕΚ και 234 ΕΚ, τις οποίες υπέβαλε το Tribunal Superior de Justicia de Murcia (Ισπανία) με αποφάσεις της 12ης Ιουνίου και 22ας Ιουλίου 2008, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο αντιστοίχως στις 19 Ιουνίου και 30 Ιουλίου 2008, στο πλαίσιο των δικών

María Julia Zurita García (C-261/08),

Aurelio Choque Cabrera (C-348/08)

κατά

Delegado del Gobierno en la Región de Murcia,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από την P. Lindh, πρόεδρο του έκτου τμήματος, προεδρεύουσα του τρίτου τμήματος, και τους A. Rosas, U. Lõhmus (εισηγητή), A. Ó Caoimh και A. Arabadjiev, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

έχοντας υπόψη το αίτημα του αιτούντος δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 2008, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 19 Ιουνίου 2008, όπως εκδικασθεί η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-261/08 με την επείγουσα διαδικασία του άρθρου 104β του Κανονισμού Διαδικασίας,

έχοντας υπόψη την απόφαση του τρίτου τμήματος του Δικαστηρίου της 25ης Ιουνίου 2008 όπως μη εκδικασθεί η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως με την επείγουσα διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— ο A. Choque Cabrera, εκπροσωπούμενος από την E. Bermejo Garrés, procuradora, και τον A. Corbalan Maiquez, abogado,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την N. Díaz Abad,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την I. Bruni, επικουρούμενη από τους G. Fiengo και W. Ferrante, avvocati dello Stato,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον E. Riedl,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον M. Wilderspin και την E. Adsera Ribera,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 19ης Μαΐου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Οι αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 62, σημείο 1 και 2, στοιχείο α', ΕΚ, καθώς και των άρθρων 5, 11 και 13 του κανονισμού (ΕΚ) 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 105, σ. 1).

2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο δύο ενδίκων διαφορών μεταξύ των Βολιβιανών υπηκόων M.-J. Zurita García (υπόθεση C-261/08) και A. Choque Cabrera (υπόθεση C-348/08) και του Delegado del Gobierno en la Región de Murcia (εκπροσώπου της κυβερνήσεως στην περιφέρεια της Μούρθια, στο εξής: Delegado del Gobierno) σχετικά με τις εις βάρος τους εκδοθείσες αποφάσεις απελάσεως από την ισπανική επικράτεια και απαγορεύσεως εισόδου στον χώρο Σένγκεν για πέντε έτη.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

Το πρωτόκολλο του Σένγκεν

3 Κατά το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προσαρτήθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (στο εξής: πρωτόκολλο), δεκατρία κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εξουσιοδοτούνται να θεσπίσουν στενότερη συνεργασία μεταξύ τους στον τομέα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν, όπως αυτό προσδιορίζεται στο παράρτημα του εν λόγω πρωτοκόλλου. Η συνεργασία αυτή λαμβάνει χώρα εντός του θεσμικού και νομικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως με σεβασμό των σχετικών διατάξεων της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

4 Δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του πρωτοκόλλου, από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, ήτοι από την 1η Μαΐου 1999, το κεκτημένο του Σένγκεν έχει απευθείας εφαρμογή στα δεκατρία κράτη μέλη που αναφέρονται στο άρθρο 1 του εν λόγω πρωτοκόλλου.

5 Στο εν λόγω κεκτημένο περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η συμφωνία μεταξύ των Κυβερνήσεων του Βασιλείου του Βελγίου, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και του Βασιλείου των Κάτω Χωρών σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, που υπεγράφη στο Σένγκεν στις 14 Ιουνίου 1985 (ΕΕ 2000, L 239, σ. 13), καθώς και η σύμβαση εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, που υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2133/2004 του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με την υποχρέωση των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών να προβαίνουν σε συστηματική σφράγιση των ταξιδιωτικών εγγράφων των υπηκόων τρίτων χωρών κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών και την τροποποίηση, για τον σκοπό αυτό, των διατάξεων της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν και του κοινού εγχειριδίου (ΕΕ L 369, σ. 5, στο εξής: ΣΕΣΣ).

6 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του πρωτοκόλλου, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εξέδωσε, στις 20 Μαΐου 1999, την απόφαση 1999/436/ΕΚ για τον καθορισμό, δυνάμει των οικείων διατάξεων της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, της νομικής βάσης για κάθε διάταξη ή απόφαση που συνιστά το κεκτημένο του Σένγκεν (ΕΕ L 176, σ. 17). Από το άρθρο 2 της ως άνω αποφάσεως, σε συνδυασμό με το παράρτημα Α αυτής, προκύπτει ότι το Συμβούλιο όρισε τα άρθρα 62 ΕΚ και 63 ΕΚ, που περιλαμβάνονται στον τίτλο IV της Συνθήκης ΕΚ, ο οποίος επιγράφεται: «Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση και άλλες πολιτικές σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων», ως νομικές βάσεις του άρθρου 23 της ΣΕΣΣ.

Η ΣΕΣΣ

7 Το άρθρο 6β της ΣΕΣΣ ορίζει τα εξής:

«1. Εάν το ταξιδιωτικό έγγραφο υπηκόου τρίτης χώρας δεν φέρει σφραγίδα εισόδου, οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να τεκμαίρουν ότι ο κάτοχός του δεν πληροί ή δεν πληροί πλέον τους όρους σχετικά με τη διάρκεια παραμονής που ισχύουν εντός του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

2. Το τεκμήριο αυτό μπορεί να καταρριφθεί όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας προσκομίσει, με οποιοδήποτε τρόπο, αξιόπιστα, αποδεικτικά στοιχεία όπως εισιτήρια μεταφοράς ή απόδειξη της παρουσίας του έξω από την επικράτεια των κρατών μελών, από τα οποία να εμφαίνεται ότι τήρησε τους όρους σχετικά με τη διάρκεια σύντομης παραμονής.

[…]

3. Στην περίπτωση που το τεκμήριο που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεν καταρριφθεί, ο υπήκοος τρίτης χώρας είναι δυνατόν να απελαθεί, από τις αρμόδιες αρχές, από την επικράτεια των ενδιαφερομένων κρατών μελών.»

8 Το άρθρο 23 της ΣΕΣΣ έχει ως εξής:

«1. Αλλοδαπός ο οποίος δεν πληροί, ή δεν πληροί πλέον, τις προϋποθέσεις σύντομης παραμονής που ισχύουν στο έδαφος ενός συμβαλλομένου μέρους, πρέπει κατά κανόνα να εγκαταλείψει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τα εδάφη των συμβαλλομένων μερών.

[…]

3. Όταν η αναχώρηση αλλοδαπού ο οποίος εμπίπτει στις ανωτέρω περιπτώσεις δεν πραγματοποιείται εθελοντικώς, ή όταν μπορεί να εκληφθεί ότι η αναχώρηση αυτή δεν θα πραγματοποιηθεί, εάν η αναχώρηση του αλλοδαπού επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφαλείας ή δημόσιας τάξεως, ο αλλοδαπός πρέπει να απομακρύνεται από το έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο συλλαμβάνεται, υπό τους όρους που προβλέπει η εθνική νομοθεσία του συμβαλλόμενου μέρους. Εάν η εφαρμογή της

νομοθεσίας αυτής δεν επιτρέπει την απομάκρυνση, τότε το οικείο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να επιτρέψει στον αλλοδαπό τη διαμονή στο έδαφός του.

[…]

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 δεν παρακωλύουν την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων περί ασύλου, ούτε την εφαρμογή της συμβάσεως της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, ούτε την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 33 παράγραφος 1 της παρούσας συμβάσεως.»

Ο κανονισμός 562/2006

9 Ο κανονισμός 562/2006 κωδικοποιεί τα υφιστάμενα νομοθετικά κείμενα όσον αφορά τον έλεγχο των συνόρων και αποσκοπεί στο να ενοποιήσει και να αναπτύξει το νομοθετικό σκέλος της πολιτικής ολοκληρωμένης διαχειρίσεως των συνόρων, προσδιορίζοντας τους κανόνες σχετικά με τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων.

10 Το άρθρο 5 του εν λόγω κανονισμού, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου για τους υπηκόους τρίτων χωρών, έχει ως εξής:

«1. Για παραμονή μικρότερη του τριμήνου ανά εξάμηνο, οι υπήκοοι τρίτων χωρών οφείλουν να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις εισόδου:

α) να διαθέτουν έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή έγγραφα που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων

β) να διαθέτουν έγκυρη θεώρηση, εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή [ΕΕ L 81, σ. 1], εκτός εάν διαθέτουν έγκυρο τίτλο διαμονής

γ) να αιτιολογούν το σκοπό και τις συνθήκες της προβλεπόμενης παραμονής, να διαθέτουν δε επαρκή μέσα διαβίωσης, τόσο για την προβλεπόμενη περίοδο παραμονής όσο και για την επιστροφή στη χώρα προέλευσης ή τη διέλευση προς τρίτη χώρα στην οποία η είσοδός τους είναι εξασφαλισμένη, ή μπορούν να εξασφαλίσουν νομίμως τα μέσα αυτά

δ) δεν είναι καταχωρισμένοι στο [σύστημα πληροφοριών Σένγκεν] ως ανεπιθύμητοι

ε) δεν θεωρούνται απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις ενός εκ των κρατών μελών, ιδίως δε δεν είναι καταχωρισμένοι ως ανεπιθύμητοι στις εθνικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών για τους ίδιους λόγους.

[…]»

11 Το άρθρο 11, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού 562/2006, σχετικά με το τεκμήριο διάρκειας παραμονής, επαναλαμβάνει τις διατάξεις του άρθρου 6β, παράγραφοι 1 και 3, της ΣΕΣΣ, πλην της αποδόσεως στην ισπανική γλώσσα, όπου η παράγραφος 3 του εν λόγω άρθρου 11 προβλέπει τα εξής:

«Αν δεν καταρριφθεί το τεκμήριο της παραγράφου 1, οι αρμόδιες αρχές θα απελάσουν τον υπήκοο τρίτης χώρας από το έδαφος των εν λόγω κρατών μελών.»

12 Το άρθρο 13 του εν λόγω κανονισμού, που αφορά την άρνηση εισόδου, έχει ως εξής:

«1. Η είσοδος στην επικράτεια των κρατών μελών απαγορεύεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που δεν πληρούν το σύνολο των προϋποθέσεων εισόδου, όπως καθορίζονται με το άρθρο 5 παράγραφος 1, και δεν υπάγονται στις κατηγορίες προσώπων του άρθρου 5 παράγραφος 4. Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη της εφαρμογής των ειδικών διατάξεων σχετικά με το δικαίωμα ασύλου και τη διεθνή προστασία ή την έκδοση θεωρήσεων μακράς διαρκείας.

[…]»

13 Κατά το άρθρο 39, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, οι διατάξεις των άρθρων 2 έως 8 της ΣΕΣΣ καταργούνται από τις 13 Οκτωβρίου 2006.

14 Δυνάμει του άρθρου 40 αυτού, ο κανονισμός 562/2006 άρχισε να ισχύει στις 13 Οκτωβρίου 2006.

Η εθνική νομοθεσία

15 Ο οργανικός νόμος 4/2000 περί των δικαιωμάτων και ελευθεριών των αλλοδαπών στην Ισπανία και περί της κοινωνικής ενσωματώσεώς τους (Ley Orgánica sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social), της 11ης Ιανουαρίου 2000 (*BOE* αριθ. 10, της 12ης Ιανουαρίου 2000, σ. 1139) τροποποιήθηκε με τον οργανικό νόμο 8/2000, της 22ας Δεκεμβρίου 2000 (*BOE* αριθ. 307, της 23ης Δεκεμβρίου 2000, σ. 45508), καθώς και με τον οργανικό νόμο 14/2003, της 20ής Νοεμβρίου 2003 (*BOE* αριθ. 279, της 21ης Νοεμβρίου 2003, σ. 41193, στο εξής: νόμος περί αλλοδαπών).

16 Το άρθρο 28, παράγραφος 3, του νόμου περί αλλοδαπών, που ρυθμίζει την έξοδο των αλλοδαπών από την Ισπανία, προβλέπει τα εξής:

«Η έξοδος [από την ισπανική επικράτεια] είναι υποχρεωτική στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[…]

c) σε περίπτωση αρνητικής διοικητικής αποφάσεως επί των αιτήσεων που υπέβαλε ο αλλοδαπός προκειμένου να παραμείνει στην ισπανική επικράτεια ή εφόσον δεν έχει άδεια να βρίσκεται στην Ισπανία.»

17 Δυνάμει του άρθρου 51 του νόμου περί αλλοδαπών, οι παραβάσεις των διατάξεων σχετικά με την είσοδο και τη διαμονή των αλλοδαπών κατατάσσονται αναλόγως της σοβαρότητάς τους σε «ήσσονος σοβαρότητας», «σοβαρές» και «πολύ σοβαρές».

18 Κατά το άρθρο 53, στοιχείο a, του εν λόγω νόμου, σοβαρή παράβαση είναι:

«Το γεγονός ότι ο αλλοδαπός διαμένει παρανόμως στο ισπανικό έδαφος διότι δεν έχει λάβει παράταση της άδειας διαμονής ή άδεια διαμονής, οσάκις αυτές απαιτούνται, ή διότι έχει λήξει η ισχύς τους από τριών και πλέον μηνών χωρίς ο ενδιαφερόμενος να έχει ζητήσει την ανανέωσή τους εντός της προβλεπόμενης από το νόμο προθεσμίας.»

19 Κατά το άρθρο 55 του νόμου περί αλλοδαπών, η κύρωση που απειλείται σε περίπτωση σοβαρής παραβάσεως είναι πρόστιμο ύψους μέχρι 6 000 ευρώ. Κατά την επιβολή της κυρώσεως, η αρμόδια αρχή πρέπει να εφαρμόζει αναλογικά κριτήρια, λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό υπαιτιότητας, την προκαλούμενη ζημία, τον κίνδυνο που απορρέει από την παράβαση καθώς και τις επιπτώσεις της.

20 Το άρθρο 57 του νόμου περί αλλοδαπών, σχετικά με την απέλαση, ορίζει τα εξής:

«1. Οσάκις οι παραβάτες είναι αλλοδαποί και η επίμαχη συμπεριφορά τους χαρακτηρίζεται από το νόμο ως πολύ σοβαρή παράβαση ή ως σοβαρή παράβαση κατά την έννοια του άρθρου 53, στοιχεία a, b, c, d και f, του παρόντος οργανικού νόμου, η κύρωση του προστίμου μπορεί να αντικατασταθεί με απέλαση από την ισπανική επικράτεια μετά την ολοκλήρωση της αντίστοιχης διοικητικής διαδικασίας.

2. Στοιχειοθετείται έτερος λόγος απελάσεως, μετά την ολοκλήρωση της αντίστοιχης διοικητικής διαδικασίας, όταν ο αλλοδαπός έχει καταδικαστεί, στην Ισπανία ή στην αλλοδαπή, για εκ προθέσεως πράξη η οποία συνιστά στην Ισπανία ποινικό αδίκημα το οποίο τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή ανώτερη του ενός έτους, εκτός αν οι προηγούμενες καταδίκες έχουν διαγραφεί από το ποινικό μητρώο.

3. Οι κυρώσεις της απελάσεως και του προστίμου δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να επιβληθούν σωρευτικά.

[…]»

21 Το άρθρο 158 του βασιλικού διατάγματος 2393/2004, με το οποίο θεσπίστηκε ο εκτελεστικός κανονισμός του νόμου περί αλλοδαπών (Reglamento de la Ley de Extranjería), της 30ής Δεκεμβρίου 2004 (*BOE* αριθ. 6, της 7ης Ιανουαρίου 2005, σ. 485), ορίζει τα εξής:

«1. Σε περίπτωση που ο αλλοδαπός δεν έχει άδεια να βρίσκεται στην Ισπανία, ιδίως διότι δεν πληροί ή έχει παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου ή διαμονής ή σε περίπτωση αρνητικής διοικητικής αποφάσεως επί των αιτήσεων για παράταση της άδειας διαμονής, χορήγηση άδειας διαμονής ή οποιουδήποτε άλλου εγγράφου που είναι απαραίτητο προκειμένου να μπορέσει να παραμείνει στην ισπανική επικράτεια, […] η διοικητική απόφαση πρέπει να πληροφορεί τον ενδιαφερόμενο για την υποχρέωσή του να εγκαταλείψει τη χώρα, χωρίς να θίγεται η δυνατότητα εγγραφής της γνωστοποιήσεως αυτής και στο διαβατήριο ή σε αντίστοιχο έγγραφο, ή ακόμα και σε χωριστό έγγραφο αν ο ενδιαφερόμενος βρίσκεται στην Ισπανία με έγγραφο ταυτότητας στο οποίο δεν είναι δυνατόν να τεθεί η επισήμανση αυτή.

[…]

2. Η υποχρεωτική έξοδος πρέπει να συντελεσθεί εντός της προθεσμίας που προβλέπεται από την απόφαση περί απορρίψεως της αιτήσεως ή, εφόσον ενδείκνυται και κατ' ανώτατο όριο, εντός δεκαπέντε ημερών από της κοινοποιήσεως της απορριπτικής αποφάσεως, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων και εφόσον ο ενδιαφερόμενος μπορεί να αποδείξει ότι διαθέτει επαρκή μέσα διαβιώσεως στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί το πολύ κατά ενενήντα ημέρες. Αν η προθεσμία παρέλθει χωρίς να έχει λάβει χώρα η έξοδος, πρέπει να εφαρμοσθούν οι διατάξεις που προβλέπονται από τον παρόντα εκτελεστικό κανονισμό για τις περιπτώσεις του άρθρου 53, στοιχείο a, του νόμου [περί αλλοδαπών].

3. Αν οι αλλοδαποί στους οποίους αναφέρεται το παρόν άρθρο εγκαταλείψουν πράγματι το ισπανικό έδαφος σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, δεν θα τους απαγορευθεί η είσοδος στη χώρα και θα μπορούν να επιστρέψουν στην Ισπανία, υπό την επιφύλαξη των κανόνων που διέπουν την πρόσβαση στο ισπανικό έδαφος.

[…]»

22 Από τις αποφάσεις περί παραπομπής προκύπτει ότι οι ανωτέρω εθνικές διατάξεις ερμηνεύονται από το Tribunal Supremo υπό την έννοια ότι, εφόσον η απέλαση συνιστά κύρωση, η απόφαση που την επιβάλλει πρέπει να αιτιολογείται ειδικά και να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας.

23 Από τις δικογραφίες που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο προκύπτει ότι, στην πράξη, όταν υπήκοος τρίτης χώρας δεν διαθέτει τίτλο εισόδου ή διαμονής στην Ισπανία και η συμπεριφορά του δεν έχει δώσει λαβή για επιβαρυντικές περιστάσεις, η επιβαλλόμενη κύρωση περιορίζεται σε πρόστιμο, καθόσον δεν υφίσταται πρόσθετο στοιχείο το οποίο θα δικαιολογούσε την αντικατάσταση του προστίμου με την απέλαση.

Οι διαφορές των κυρίων δικών και το προδικαστικό ερώτημα

24 Στην υπόθεση C-261/08, στις 26 Σεπτεμβρίου 2006 οι αρμόδιες αρχές κίνησαν διοικητική διαδικασία λόγω παραβάσεως του άρθρου 53, στοιχείο a, του νόμου περί αλλοδαπών κατά της M.-J. Zurita García, Βολιβιανής υπηκόου η οποία διέμενε παρανόμως στην Ισπανία, είτε διότι δεν είχε λάβει παράταση της άδειας διαμονής ή άδεια διαμονής, είτε διότι η ισχύς των εγγράφων αυτών είχε λήξει από τριών και πλέον μηνών χωρίς η ενδιαφερόμενη να έχει ζητήσει την ανανέωσή τους.

25 Η εν λόγω διαδικασία κατέληξε, στις 15 Νοεμβρίου 2006, στην έκδοση αποφάσεως του Delegado del Gobierno η οποία διέτασσε την απέλαση της ενδιαφερομένης από την ισπανική επικράτεια. Η κύρωση αυτή συνοδεύτηκε από απαγόρευση εισόδου στον χώρο Σένγκεν για πέντε έτη.

26 Η M.-J. Zurita García προσέφυγε κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 6 de Murcia, το οποίο απέρριψε πρωτοδίκως την προσφυγή. Κατ' έφεση, η ενδιαφερόμενη ισχυρίστηκε ότι η απόφαση έπρεπε να ακυρωθεί διότι η Διοίκηση δεν είχε εφαρμόσει ορθώς την αρχή της αναλογικότητας κατά την εκτίμηση των περιστάσεων της υποθέσεως, οι οποίες ουδόλως δικαιολογούν την αντικατάσταση του προστίμου με την απέλαση.

27 Στην υπόθεση C-348/08, με απόφαση της 30ής Ιουλίου 2007 ο Delegado del Gobierno διέταξε την απέλαση από την ισπανική επικράτεια του A. Choque Cabrera, Βολιβιανού υπηκόου ο οποίος διέμενε παρανόμως στην Ισπανία, κατά την έννοια του άρθρου 53, στοιχείο a, του νόμου περί αλλοδαπών, είτε διότι δεν είχε λάβει παράταση της άδειας διαμονής ή άδεια διαμονής, είτε διότι η ισχύς των εγγράφων αυτών είχε λήξει από τριών και πλέον μηνών χωρίς ο ενδιαφερόμενος να έχει ζητήσει την ανανέωσή τους. Η κύρωση αυτή συνοδεύτηκε από απαγόρευση εισόδου στον χώρο Σένγκεν για πέντε έτη.

28 Ο A. Choque Cabrera προσέφυγε κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 6 de Murcia, το οποίο απέρριψε πρωτοδίκως την προσφυγή. Κατ' έφεση, ο ενδιαφερόμενος ισχυρίστηκε ότι η απόφαση έπρεπε να ακυρωθεί διότι, κατά την εκτίμηση των περιστάσεων της υποθέσεως, οι αρχές δεν είχαν εφαρμόσει την αρχή της αναλογικότητας και δεν είχαν αιτιολογήσει την αντικατάσταση του προστίμου με την απέλαση.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunal Superior de Justicia de Murcia αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία στις δύο υποθέσεις των οποίων έχει επιληφθεί και να

υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα, διατυπωμένο πανομοιότυπα και στις δύο υποθέσεις:

«Έχουν η Συνθήκη […], ειδικότερα το άρθρο 62, σημεία 1 και 2, στοιχείο α', ΕΚ, και ο κανονισμός 562/2006, […] ειδικότερα τα άρθρα 5, 11 και 13 αυτού, την έννοια ότι απαγορεύουν εθνική νομοθεσία, όπως η ισπανική νομοθεσία και η ερμηνευτική αυτής νομολογία, κατά την οποία η απέλαση υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος δεν διαθέτει τίτλο εισόδου ή διαμονής στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως είναι δυνατόν να αντικατασταθεί με επιβολή προστίμου;»

30 Με διάταξη του προέδρου του τρίτου τμήματος της 27ης Μαρτίου 2009, διατάχθηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων C-261/08 και C-348/08 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και έκδοση κοινής αποφάσεως.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

Επί του παραδεκτού του ερωτήματος που υποβάλλεται στην υπόθεση C-261/08

31 Η Ισπανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το ερώτημα που υποβάλλεται στην υπόθεση C-261/08 είναι απαράδεκτο ως καθαρά υποθετικό.

32 Υποστηρίζει ότι η αρχή της μη αναδρομικής ισχύος του ποινικού νόμου δεν επιτρέπει τη ratione temporis εφαρμογή της ενδεχομένως απορρέουσας από το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 562/2006 υποχρεώσεως περί επιβολής της κυρώσεως της απελάσεως για τις πράξεις της υποθέσεως της κύριας δίκης, καθόσον ο κανονισμός άρχισε να ισχύει μόλις στις 13 Οκτωβρίου 2006, ενώ η παράνομη διαμονή της εκκαλούσας της κύριας δίκης στο ισπανικό έδαφος είχε καταγγελθεί στις 26 Σεπτεμβρίου 2006.

33 Κατά την Ισπανική Κυβέρνηση, εφόσον αντικείμενο της υποθέσεως της κύριας δίκης είναι διαδικασία επιβολής διοικητικής κυρώσεως, στην οποία εφαρμόζονται οι ίδιες αρχές με εκείνες που έχουν καθιερωθεί στο πλαίσιο της ποινικής δίκης και ιδίως η αρχή nullum crimen nulla poena sine lege, εφαρμογή θα έπρεπε να έχει η νομοθεσία που ίσχυε κατά τον χρόνο των καταγγελλομένων πράξεων και όχι εκείνη που ίσχυε κατά την ημερομηνία εκδόσεως από τις εθνικές αρχές της αποφάσεως απελάσεως, ήτοι στις 15 Νοεμβρίου 2006, θέση που φαίνεται να υποστηρίζει το αιτούν δικαστήριο.

34 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 234 ΕΚ, που στηρίζεται σε σαφή διάκριση των λειτουργιών μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, κάθε εκτίμηση των επίδικων περιστατικών εμπίπτει στην αρμοδιότητα του εθνικού δικαστηρίου. Ομοίως, εναπόκειται αποκλειστικώς στο εθνικό δικαστήριο, που έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη της δικαστικής αποφάσεως η οποία πρόκειται να εκδοθεί, να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες της υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα μιας προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και το λυσιτελές των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο. Συνεπώς, εφόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, το Δικαστήριο υποχρεούται, καταρχήν, να απαντήσει (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 25ης Φεβρουαρίου 2003, C-326/00, IKA, Συλλογή 2003, σ. I-1703, σκέψη 27 της 12ης Απριλίου 2005, C-145/03, Keller, Συλλογή 2005, σ. I-2529, σκέψη 33 της 22ας Ιουνίου 2006, C-419/04, Conseil général de la Vienne, Συλλογή 2006, σ. I-5645, σκέψη 19, και της 16ης Ιουλίου 2009, C-537/07, Gómez-Limón, Συλλογή 2009, σ. I-6525, σκέψη 24).

35 Η άρνηση απαντήσεως σε προδικαστικό ερώτημα εθνικού δικαστηρίου τότε μόνον είναι δυνατή όταν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, την οποία ζητεί το εθνικό δικαστήριο, δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμα όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 13ης Μαρτίου 2001, C-379/98, Preussen-Elektra, Συλλογή 2001, σ. I-2099, σκέψη 39 της 22ας Ιανουαρίου 2002, C-390/99, Canal Satélite Digital, Συλλογή 2002, σ. I-607, σκέψη 19, και προπαρατεθείσα απόφαση Gómez-Limón, σκέψη 25).

36 Πάντως, το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οφείλει να ερευνά τις συνθήκες υπό τις οποίες του έχουν υποβληθεί τα ερωτήματα από το εθνικό δικαστήριο προκειμένου να ελέγξει κατά πόσον είναι αρμόδιο να απαντήσει (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1981, 244/80, Foglia, Συλλογή 1981, σ. 3045, σκέψη 21). Ειδικότερα, το πνεύμα συνεργασίας που πρέπει να πρυτανεύει κατά τη

λειτουργία της διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως συνεπάγεται ότι το εθνικό δικαστήριο σέβεται την αποστολή που έχει ανατεθεί στο Δικαστήριο, η οποία συνίσταται στη συμβολή του στην απονομή της δικαιοσύνης εντός των κρατών μελών και όχι στη διατύπωση συμβουλευτικών γνωμών επί γενικών ή υποθετικών ζητημάτων (προπαρατεθείσα απόφαση Foglia, σκέψεις 18 και 20 αποφάσεις της 3ης Φεβρουαρίου 1983, 149/82, Robards, Συλλογή 1983, σ. 171, σκέψη 19, και της 16ης Ιουλίου 1992, C-83/91, Meilicke, Συλλογή 1992, σ. I-4871, σκέψη 25).

37 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι κατά την ημερομηνία κατά την οποία καταγγέλθηκε ότι η εκκαλούσα της κύριας δίκης στην υπόθεση C-261/08 διέμενε παρανόμως στο ισπανικό έδαφος, ήτοι στις 26 Σεπτεμβρίου 2006, ο κανονισμός 562/2006 δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ, οπότε μπορεί να ανακύψει το ερώτημα κατά πόσον είναι αναγκαία η ερμηνεία του εν λόγω κανονισμού ενόψει των πραγματικών περιστατικών της εν λόγω υποθέσεως.

38 Αν το κριτήριο για τον καθορισμό της ratione temporis εφαρμοστέας νομοθεσίας στην υπόθεση C-261/08 ήταν ο χρόνος των πραγματικών περιστατικών, εφαρμογή θα είχε το άρθρο 6β της ΣΕΣΣ και όχι το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 562/2006. Ειδικότερα, το άρθρο 6β της ΣΕΣΣ περιλαμβάνεται μεταξύ των διατάξεων που καταργούνται, δυνάμει του άρθρου 39 του κανονισμού 562/2006, από τις 13 Οκτωβρίου 2006.

39 Ωστόσο, εν πάση περιπτώσει, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας με το σημείο 27 των προτάσεών της, το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 562/2006 απλώς επαναλαμβάνει το περιεχόμενο του άρθρου 6β, παράγραφος 3, της ΣΕΣΣ, όπως ίσχυε όταν καταγγέλθηκε η παράνομη διαμονή της εκκαλούσας της κύριας δίκης στο ισπανικό έδαφος.

40 Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι το αιτούν δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο πανομοιότυπο προδικαστικό ερώτημα στο πλαίσιο της διαφοράς της συνεκδικαζομένης υποθέσεως C-348/08, τα πραγματικά περιστατικά της οποίας έλαβαν χώρα σε χρόνο κατά τον οποίον είχε τεθεί σε ισχύ ο εν λόγω κανονισμός.

41 Κατά συνέπεια, το ερώτημα που υποβάλλεται στις δύο συνεκδικαζόμενες υποθέσεις κρίνεται ως παραδεκτό.

Επί της ουσίας

42 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι η αίτηση ερμηνείας αφορά το άρθρο 62, σημεία 1 και 2, στοιχείο α', ΕΚ και τα άρθρα 5, 11 και 13 του κανονισμού 562/2006.

43 Διευκρινίζεται πάντως, καταρχάς, ότι το άρθρο 62, σημεία 1 και 2, στοιχείο α', ΕΚ συνιστά τη νομική βάση για τη θέσπιση μέτρων από το Συμβούλιο με τα οποία εξασφαλίζεται η απουσία κάθε ελέγχου προσώπων όταν διέρχονται εσωτερικά σύνορα, καθώς και μέτρων για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών και δεν έχει, αυτό καθεαυτό, ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την απονομή δικαιωμάτων στους υπηκόους τρίτων χωρών ούτε την επιβολή υποχρεώσεων στα κράτη μέλη.

44 Εν συνεχεία, το άρθρο 5 του κανονισμού 562/2006 θεσπίζει τις προϋποθέσεις εισόδου για τους υπηκόους τρίτων χωρών, όταν διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα για παραμονή μικρότερη του τριμήνου ανά εξάμηνο, ενώ το άρθρο 13 του εν λόγω κανονισμού αφορά την απαγόρευση της εισόδου στην επικράτεια των κρατών μελών των υπηκόων τρίτων χωρών που δεν πληρούν το σύνολο των εν λόγω προϋποθέσεων.

45 Συνεπώς, τα άρθρα 5 και 13 του κανονισμού 562/2006 δεν ρυθμίζουν το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών, όπως η M.-J. Zurita García και ο A. Choque Cabrera, οι οποίοι βρίσκονταν ήδη στο ισπανικό έδαφος, από απροσδιόριστη ημερομηνία, όταν διατάχθηκε η απέλασή τους λόγω παράνομης διαμονής.

46 Τέλος, δεδομένου ότι δεν αποκλείεται τα άρθρα 6β και 23 της ΣΕΣΣ να μπορούν να τύχουν εφαρμογής, ratione temporis, στην υπόθεση C-261/08 (βλ. σκέψεις 37 και 38 της παρούσας αποφάσεως), όπως υποστηρίζεται από την Αυστριακή Κυβέρνηση και την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, τα εν λόγω άρθρα της ΣΕΣΣ πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση του προδικαστικού ερωτήματος (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 29 Ιανουαρίου 2008, C-275/06, Promusicae, Συλλογή 2008, σ. I-271, σκέψη 46, και της 3ης Απριλίου 2008, C-346/06, Rüffert, Συλλογή 2008, σ. I-1989, σκέψη 18).

47 Ειδικότερα, όπως προκύπτει από το κείμενό του, το άρθρο 23 της ΣΕΣΣ έχει εφαρμογή επί όλων όσοι, χωρίς να είναι υπήκοοι κράτους μέλους, δεν πληρούν ή έχουν παύσει να πληρούν τις προϋποθέσεις σύντομης παραμονής που ισχύουν στο έδαφος ενός κράτους μέλους, όπως προφανώς συμβαίνει, σύμφωνα με την περιγραφή των πραγματικών περιστατικών στις αποφάσεις περί παραπομπής, στην περίπτωση τόσο της M.-J. Zurita García όσο και του A. Choque Cabrera.

48 Συνεπώς, με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν τα άρθρα 6β και 23 της ΣΕΣΣ, καθώς και το άρθρο 11 του κανονισμού 562/2006, έχουν την έννοια ότι στην περίπτωση κατά την οποία υπήκοος τρίτης χώρας διαμένει παρανόμως στο έδαφος κράτους μέλους διότι δεν πληροί ή έχει παύσει να πληροί τους όρους σχετικά με τη διάρκεια παραμονής που ισχύουν στο κράτος μέλος αυτό, τούτο υποχρεούται να εκδώσει εις βάρος του απόφαση απελάσεως.

49 Τόσο το άρθρο 6β, παράγραφος 1, της ΣΕΣΣ όσο και το άρθρο 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 562/2006 καθιερώνουν το μαχητό τεκμήριο ότι, αν το ταξιδιωτικό έγγραφο του υπηκόου τρίτης χώρας δεν φέρει σφραγίδα εισόδου, οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να τεκμαίρουν ότι ο κάτοχος του εγγράφου δεν πληροί ή έχει παύσει να πληροί τους όρους σχετικά με τη διάρκεια παραμονής που ισχύουν στο οικείο κράτος μέλος.

50 Το άρθρο 6β, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ, όπως και το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 562/2006, παρέχει δυνατότητα ανατροπής του εν λόγω τεκμηρίου διά της προσκομίσεως, από τον υπήκοο τρίτης χώρας, με οιοδήποτε μέσο, αξιόπιστων

αποδείξεων όπως εισιτηρίων ή αποδεικτικών στοιχείων της παρουσίας του εκτός του εδάφους των κρατών μελών, από τις οποίες να εμφαίνεται ότι τήρησε τους όρους σχετικά με τη διάρκεια σύντομης παραμονής.

51 Δυνάμει του άρθρου 6β, παράγραφος 3, της ΣΕΣΣ, καθώς και του άρθρου 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 562/2006, στην περίπτωση που το τεκμήριο της παραγράφου 1 εκάστου των εν λόγω άρθρων δεν ανατραπεί, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να απελάσουν τον υπήκοο τρίτης χώρας από την επικράτεια του οικείου κράτους μέλους.

52 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ορθώς τη διαφορά μεταξύ της αποδόσεως στην ισπανική γλώσσα του άρθρου 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 562/2006 και της αποδόσεώς του στις λοιπές γλώσσες.

53 Ειδικότερα, κατά την απόδοσή της στην ισπανική γλώσσα, η διάταξη αυτή επιβάλλει υποχρέωση, καθόσον προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές του οικείου κράτους μέλους «θα απελάσουν» από την επικράτειά του τον υπήκοο τρίτης χώρας αν δεν ανατραπεί το τεκμήριο. Αντιθέτως, σε όλες τις άλλες γλωσσικές αποδόσεις, η απέλαση αποτελεί ευχέρεια των εν λόγω αρχών.

54 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η ανάγκη ενιαίας εφαρμογής, συνεπώς δε και ενιαίας ερμηνείας μιας κοινοτικής πράξεως δεν επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη αυτή μεμονωμένα όπως έχει αποδοθεί σε μία γλώσσα, αλλά επιτάσσει να ερμηνεύεται σε σχέση τόσο με την αληθή βούληση εκείνου που την εξέδωσε, όσο και με τον σκοπό που ο τελευταίος επιδίωκε, υπό το πρίσμα ιδίως των αποδόσεών της σε όλες τις γλώσσες (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 12ης Νοεμβρίου 1969, 29/69, Stauder, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 147, σκέψη 3 της 7ης Ιουλίου 1988, 55/87, Moksel Import und Export, Συλλογή 1988, σ. 3845, σκέψη 15 της 20ής Νοεμβρίου 2001, C-268/99, Jany κ.λπ., Συλλογή 2001, σ. I-8615, σκέψη 47, καθώς και της 27ης Ιανουαρίου 2005, C-188/03, Junk, Συλλογή 2005, σ. I-885, σκέψη 33).

55 Από πάγια, επίσης, νομολογία, προκύπτει ότι η διατύπωση που χρησιμοποιείται σε μία από τις γλωσσικές αποδόσεις κοινοτικής διατάξεως δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως μόνη βάση για την ερμηνεία της διατάξεως αυτής ούτε μπορεί να της αναγνωριστεί, προς τον σκοπό αυτό, υπεροχή έναντι των άλλων γλωσσικών αποδόσεων. Ειδικότερα, μια τέτοια αντιμετώπιση θα ήταν ασύμβατη προς την επιταγή ομοιόμορφης εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου (βλ. αποφάσεις της 12ης Νοεμβρίου 1998, C-149/97, Institute of the Motor Industry, Συλλογή 1998, σ. I-7053, σκέψη 16 της 3ης Απριλίου 2008, C-187/07, Endendijk, Συλλογή 2008, σ. I-2115, σκέψη 23, καθώς και της 9ης Οκτωβρίου 2008, C-239/07, Sabatauskas κ.λπ., Συλλογή 2008, σ. I-7523, σκέψη 38).

56 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η απόδοση του άρθρου 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 562/2006 στην ισπανική γλώσσα είναι η μόνη που παρεκκλίνει από την απόδοση της διατάξεως αυτής στις λοιπές γλώσσες, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η αληθής βούληση του νομοθέτη δεν ήταν να επιβάλει στα οικεία κράτη μέλη την υποχρέωση να απελάσουν από την επικράτειά τους τον υπήκοο τρίτης χώρας στην περίπτωση που αυτός δεν κατορθώσει να ανατρέψει το τεκμήριο της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, αλλά να τους παράσχει προς τούτο διακριτική ευχέρεια.

57 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας με το σημείο 43 των προτάσεών της, από το γεγονός ότι η απόδοση στην ισπανική γλώσσα του άρθρου 6β της ΣΕΣΣ, το περιεχόμενο του οποίου επαναλαμβάνει το άρθρο 11 του κανονισμού 562/2006, ευθυγραμμίζεται με τις λοιπές γλωσσικές αποδόσεις όσον αφορά τον προαιρετικό χαρακτήρα της εκ μέρους των οικείων κρατών μελών απελάσεως του υπηκόου τρίτης χώρας που δεν κατορθώνει να ανατρέψει το εν λόγω τεκμήριο.

58 Απομένει να εξεταστεί αν προκύπτει από το άρθρο 23 της ΣΕΣΣ, όπως υποστηρίζει η Αυστριακή Κυβέρνηση, ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να απελαύνουν από την επικράτειά τους οποιονδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας διαμένει παρανόμως σε αυτήν, εκτός αν συντρέχει λόγος να του παρασχεθεί δικαίωμα ασύλου ή διεθνής προστασία. Κατά συνέπεια, η εν λόγω διάταξη δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να αντικαθιστούν τη διαταγή απελάσεως με την επιβολή προστίμου.

59 Η ερμηνεία αυτή του άρθρου 23 της ΣΕΣΣ δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

60 Πρέπει να υπογραμμισθεί, συναφώς, ότι το γράμμα του άρθρου 23 της ΣΕΣΣ δεν περιέχει μια τόσο αυστηρά διατυπωμένη υποχρέωση απελάσεως, λαμβανομένων υπόψη των παρεκκλίσεων που θεσπίζει.

61 Αφενός, η παράγραφος 1 του εν λόγω άρθρου 23, που περιλαμβάνεται στο τιτλοφορούμενο «Όροι κυκλοφορίας των αλλοδαπών» κεφάλαιο 4 του τίτλου ΙΙ, που αφορά την κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και την κυκλοφορία των προσώπων, προκρίνει την οικειοθελή αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος δεν πληροί ή έχει παύσει να πληροί τις προϋποθέσεις σύντομης παραμονής που ισχύουν στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους.

62 Το ίδιο ισχύει για την παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου 23, κατά την οποία ο υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος διαθέτει προσωρινό τίτλο διαμονής που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, η ισχύς του οποίου δεν έχει ακόμα λήξει, οφείλει να μεταβεί πάραυτα στο έδαφος του δεύτερου αυτού κράτους.

63 Αφετέρου, καθόσον το άρθρο 23, παράγραφος 3, της ΣΕΣΣ προβλέπει ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να απελαύνεται από το κράτος μέλος στο οποίο συλλαμβάνεται, αυτή η έννομη συνέπεια εξαρτάται από τους όρους που προβλέπει η εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους. Στην περίπτωση που η εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής δεν επιτρέπει την απέλαση, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να επιτρέψει στον ενδιαφερόμενο τη διαμονή στο έδαφός του.

64 Κατά συνέπεια, εναπόκειται στο εθνικό δίκαιο κάθε κράτους μέλους να θεσπίσει, ιδίως όσον αφορά τις προϋποθέσεις της απελάσεως, τις λεπτομέρειες εφαρμογής των βασικών κανόνων που θέτει το άρθρο 23 της ΣΕΣΣ σχετικά με τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν πληρούν ή έχουν παύσει να πληρούν τις προϋποθέσεις σύντομης παραμονής στο έδαφός του.

65 Στις υποθέσεις των κυρίων δικών, από τα στοιχεία που παρασχέθηκαν στο Δικαστήριο στο πλαίσιο της έγγραφης διαδικασίας προκύπτει ότι, δυνάμει του εθνικού δικαίου, η απόφαση με την οποία επιβάλλεται το πρόστιμο δεν συνιστά τίτλο επιτρέποντα στον

υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος τελεί υπό παράνομο καθεστώς να παραμείνει νομίμως στο ισπανικό έδαφος, ότι, ανεξαρτήτως της καταβολής ή μη του προστίμου, η απόφαση αυτή κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο με την ειδοποίηση να εγκαταλείψει το ισπανικό έδαφος εντός δεκαπέντε ημερών και ότι, εφόσον δεν συμμορφωθεί, μπορεί να διωχθεί βάσει του άρθρου 53, στοιχείο a, του νόμου περί αλλοδαπών, κινδυνεύει δε να απελαθεί με άμεση ισχύ.

66 Συνεπώς, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 6β και 23 της ΣΕΣΣ, καθώς και το άρθρο 11 του κανονισμού 562/2006, έχουν την έννοια ότι, στην περίπτωση κατά την οποία υπήκοος τρίτης χώρας διαμένει παρανόμως στο έδαφος κράτους μέλους διότι δεν πληροί ή έχει παύσει να πληροί τους όρους σχετικά με τη διάρκεια παραμονής που ισχύουν στο κράτος μέλος αυτό, τούτο δεν υποχρεούται να εκδώσει εις βάρος του απόφαση απελάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

67 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Τα άρθρα 6β και 23 της συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των Κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, που υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2133/2004 του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με την υποχρέωση των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών να προβαίνουν σε συστηματική σφράγιση των ταξιδιωτικών εγγράφων των υπηκόων τρίτων χωρών κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών και την τροποποίηση, για τον σκοπό αυτόν, των διατάξεων της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν και του κοινού

εγχειριδίου, καθώς και το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν), έχουν την έννοια ότι, στην περίπτωση κατά την οποία υπήκοος τρίτης χώρας διαμένει παρανόμως στο έδαφος κράτους μέλους διότι δεν πληροί ή έχει παύσει να πληροί τους όρους σχετικά με τη διάρκεια παραμονής που ισχύουν στο κράτος μέλος αυτό, τούτο δεν υποχρεούται να εκδώσει εις βάρος του απόφαση απελάσεως.

(υπογραφές)